

vexilotogie

Zpravodaj Vexilologického klubu při OKD Praha 3,
obsahující odborná pojednání a informace o vlajkách

21

Břetislav Mašek

VLAJKY NÁRODNĚ OSVOBOZENECKÉHO HNUTÍ V ANGOLE

Dne 11. listopadu 1976 jsme vzpoměli prvního výročí vyhlášení nezávislosti Angoly, poznamenaného bratrovražedným střetnutím hlavních osvobozeneckých organizací. Krátce po druhé světové válce se v Africe začalo rozvíjet národně osvobozenecké hnutí, které dosáhlo řady úspěchů a ohrožovalo i zdánlivě suverénní postavení nejstaršího kolonizátora afrického kontinentu, Portugalska. V červnu 1951 zrušila portugalská vláda formálně koloniální statut Angoly a dalších svých kolonií a prohlásila je za "zámořské provincie". Tímto trikem chtěla oklamat světovou veřejnost a Organizaci spojených národů, které požadovaly poskytnutí nezávislosti těmto územím.

Již v 50. letech se začaly v Angole formovat malé osvobozenecké skupiny, které se sloučily v první ilegální politické strany. Na severu země, v São Salvadoru, byl roku 1954 založen Svaz obyvatel Angoly (União dos Populações de Angola, UPA), sdružující především příslušníky kmene Bakongo a prosazující zejména nacionalistické a kmenové zájmy. Jeho vůdcem se stal Alvaro Holden Roberto. Vlajku UPA tvořil obdélník (2:3) rozdělený šikmým červeným břevnem a bílou hvězdou uprostřed. Žerdový trojúhelník byl bílý, vlající žlutý. Bílá barva symbolizovala čistotu úsilí Afričanů o nezávislost, žlutá pak všechnu drahou vlast a lásku k ní. Červené břevno bylo symbolem krve prolité v boji za svobodu a hvězda představovala jednotu všech Angolců.

V prosinci 1956 byla na bázi sjednocení několika levicových organizací založena v takřka všech oblastech země další politická strana, Lidové hnutí za osvobození Angoly

(Movimento Popular de Libertação de Angola, MPLA). Podstatou členstva MPLA tvoří rolnici, i když zde najdeme též příslušníky městského proletariátu a revoluční inteligence. Předsedou MPLA je dr. António Agostinho Neto. Lidové hnutí přijalo r. 1956 vlastní vlajku, kterou tvořily tři horizontální pruhy - azurový, červený a černý se zlatým sluncem ve středu červeného pruhu. Azurový pruh symbolizoval svobodné nebe Angoly, červený pak boj za nezávislost. Černá barva představovala Afričany a zlaté slunce cenné vítězství v krvavém boji.

Ve snaze spojit své síly ustavily v listopadu 1960 Svaz obyvatel Angoly, Lidové hnutí za osvobození Angoly a Svaz příslušníků kmene Zombo (ALIAZO) Jednotnou frontu. Když se však předseda UPA Holden Roberto vrátil v prosinci 1960 z USA, na jejichž pomoc se především orientoval, UPA frontu opustil. Již za krátkého členství UPA v Jednotné frontě však spolupráce s MPLA vázla a docházelo k tomu, že obě hnutí jednala přímo a nezávisle na sobě. Jednotná fronta měla svou vlajku, označovanou také za vlajku "národní". Tvořil ji červený list s dvěma černými trojúhelníky při horním a dolním okraji, sahajícími od vlajících rohů do 1/3 šířky na žerdové straně zhora, resp. zdola. Na žerdové straně bylo na červeném listu položeno zlaté slunce. Dva černé trojúhelníky představovaly MPLA a UPA, zlaté slunce nezávislost a červené pole symbolizovalo krvavý boj za získání svobody.⁺

Signálem k zahájení ozbrojeného boje proti portugalským kolonizátorům bylo obsazení policejní stanice bojovníky MPLA v hlavním městě Luandě 4.2.1961. Se zbraněmi v rukou podnikli revolucionáři útok na věznici s cílem osvobodit politické vězně. I když bylo povstání, při němž bylo zabito asi 3 tis. povstalců, krvavě potlačeno, stalo se počátkem úporného boje vlasteneckých sil.

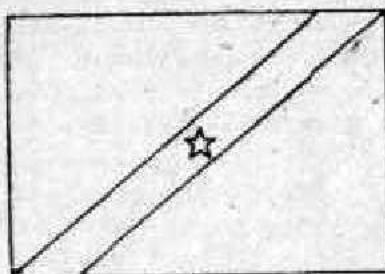
Již 15.3.1961 vzplanuly boje, do kterých se zapojil i UPA, v plné síle a v květnu osvobozenecké síly kontrolovaly území o rozloze asi 110 tis. km². Docházelo však i k ozbrojeným srážkám mezi oddíly MPLA a UPA a přes snahu představi-

⁺ / Podle C. Votruba (Angola, Praha 1966) nebyly na vlajce Jednotné fronty dva černé trojúhelníky, ale dva černé čtyřúhelníky (viz kresbu vlajky v knize).

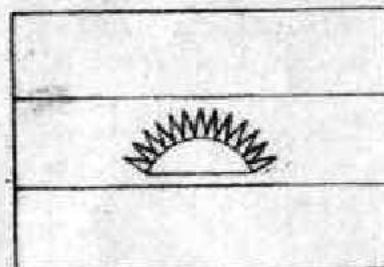
telů Lidového hnutí se sjednotit národně osvobozenecké organizace v Angole nepodařilo. Zejména ambiciozní politika Robertova, který byl ochoten spolupracovat na bázi Jednotné fronty jedině tehdy, když bylo v ní mít UPA rozhodující postavení, způsobila rozkol ve vlasteneckých silách. Poté, co Roberto nedosáhl převzeti řízení Jednotné fronty, vsadil vše na jednu kartu a odjel z tehdejšího Konga, kde je dosud sídlo vedení UPA, na osvobozené území na severu. V obci Nambuangongo tam r. 1961 vyhlásil Angolskou lidovou demokratickou republiku. Ta měla i svou vlajku - koso dělený obdélníkový list (žerďové trojúhelníkové pole žluté a vlající červené) s bílou pěticípou hvězdou ve středu. Žlutý trojúhelník symbolizoval lásku k rodné zemi, červený krvavý boj za nezávislost, bílá hvězda jednotu všech lidí za dosažení nejvyššího cíle - jednoty a nezávislosti Angoly.

Pro svůj rozbíječský záměr se snažil Holden Roberto získat další politické síly země, což se mu podařilo v březnu 1962, kdy se jeho UPA spojil s Angolskou demokratickou stranou (Partido Democrático Angolano, PDA) v Národní frontu osvobození Angoly (Frente Nacional de Libertação de Angola, FNL) a Roberto se stal jejím předsedou. Dne 5.4.1962 zástupci FNL vytvořili prozatímní exilovou vládu, kterou však po dlouhou dobu žádný africký stát neuznal. Národní fronta osvobození Angoly přijala jako svou vlajku prapor UPA.

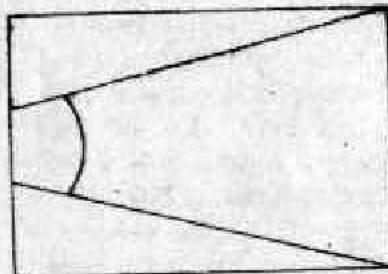
Proti rozvratnické politice FNL, které se orientovala na pomoc kapitalistických zemí (především USA) a prozápadních afrických režimů, ostře vystoupilo MPLA, které 15.4.1962 zaslalo všem vládám Afriky memorandum, v němž upozornilo na vážné následky, které by uznání exilové vlády mělo. Jako odpověď na Robertovu politiku přijalo Lidové hnutí v prosinci 1962 na 1. národní konferenci důležité rozhodnutí o změně dosavadního národně osvobozeneckého boje na boj všelidový. Konzervativní síly v MPLA, představované frakcí vedenou Viriatem de Cruzem, však s touto politikou nesouhlasily a po odtržení od MPLA 5.6.1963 se po krátké době přidružily k FNL. Tento rozkol v MPLA připravil Holdencovi Robertovi cestu k vítězství. FNL se prohlásila jedinou reprezentativní silou Angoly a po konferenci afrických ministrů zahraničí v Dakaru v srpnu 1963 skutečně na 20 afrických států de jure uznalo prozatímní vládu Angoly, která odmítla ozbrojený boj a byla ochotna jednat s Portugalskem za pod-

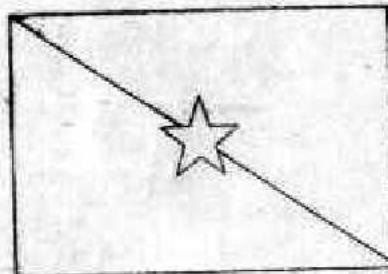
UDF (1954–1962)
PFLA

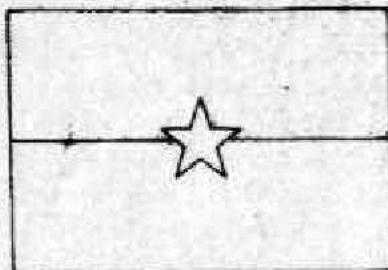
FNLA (1954–1960)

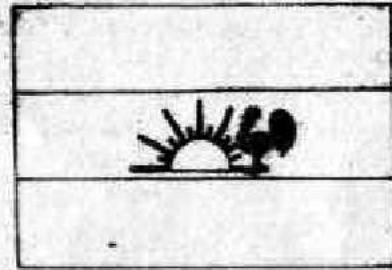
JEDNOTNÝ PRŮSTAV (1960–1964)

STÁTNÍ VLAJKA ADP (1961)

FNLA (1964)

UNIETA

minky, že bude splněna rezoluce OSN o právu národů na sebeurčení, propuštění všichni političtí vězni a stažena portugalská vojska ze země. Po skončení bojů by měla být moc předána představitelům angolského lidu.

Mezitím Lidové hnutí vedené dr. Netem překonalo krizi a za podpory Alžírska, SAR a Maroka pokračovalo jako jediná osvobozenecká organizace v ozbrojených bojích, ve kterých byla osvobozena poměrně rozsáhlá území na východě Angoly. Po několika vlnách partyzánské aktivity po r. 1966 byly vlastenecké síly schopny ustavit vojenskou a politickou kontrolu nad velkou částí východní Angoly a pronikat na západ. V období konsolidace přijalo MPLA i r. 1964 novou vlajku, tvořenou dvěma horizontálními pruhy, červeným a černým, se zlatou pěticípou hvězdou uprostřed. Poměr stran vlajky byl 2:3, průměr hvězdy byl roven polovině šířky vlajkového listu. Červený pruh na vlajce, kterou MPLA používá dosud, symbolizuje protikoloniální boj, černý angolské obyvatelstvo, zlatá hvězda představuje nezávislost, která má být v boji získána.

Poněkud složitější než vlajka je emblém MPLA. Tvoří jej bílý ovál, v němž je zelená mapa Angoly. Na mapu je položena černá ruka držící žlutou pochodeň s červenými plameny. Bílý ovál je lemovan zlatou stuhou s černým názvem hnutí a jeho zkratkou. (Zajímavá je i dosud používaná vlajka ženského revolučního hnutí - Organizace angolských žen, OMA - které je součástí Lidového hnutí a proto se v ní objevují barvy vlajky MPLA. Na červeném listu je černá hlava ženy a pod ní žlutý nebo bílý nápis MPLA.)

V období největšího rozmachu protikoloniálního boje vzniká v březnu 1966 v provincii Bié další osvobozenecké hnutí, a to Národní svaz pro úplnou nezávislost Angoly (União Nacional para a Independência Total de Angola, UNITA). Jeho vůdce, právník dr. Jonas Savimbi, vtištěl programu strany nacionalistický a vyhraněně kmennový ráz, bez přesnějšího obrazu budoucnosti Angoly po jejím osvobození. Roku 1966 tak přibyla další vlajka angolského národního osvobození, vlajka UNITA. Její list tvoří tři horizontální pruhy - červený, zelený a červený - s obrázem červeného slunce a černého kohouta ve středu zeleného pruhu. Kohout má červený hřebinek a červené laloky. Na vlajce UNITA červená barva symbolizuje krvavý protikolo-

niální boj, zelená angolskou zemi a červené slunce vytouženou svobodu, kterou ohlašuje (i budí) černý kohout - symbol UNITA.

V angolském osvobozeneckém hnutí se tak ve druhé polovině 60. let utvořily tři rozhodující složky, které však díky různé politické orientaci, názorovým rozporům a vzájemným třenícím po dlouhou dobu působily na vlastní pěst. Až v prosinci 1972 podepsali vůdcové MPLA a FNLA v Kinshase dohodu o sjednocení úsili obou organizací v boji proti portugalským kolonizátorům a o vytvoření politických a vojenských orgánů, které měly tuto koordinaci provádět. Byla ustavena Nejvyšší rada osvobození Angoly (Conselho Supremo de Libertação de Angola, CSLA), vedená Holdenem Robertem, a jejími podřízenými orgány bylo Spojené vojenské velení (řídilo vojenské akce) a Politická rada Angoly, která zajišťovala správu osvobozených území a zahraničné politické styky. CSLA vlastní vlajky nepoužívala.

Ani úspěchy, které spojené osvobozenecké organizace r. 1973 v boji získaly (kontrola 30 % území a přes 20 % obyvatelstva země), však nezmírnily dále trvající rozbroje mezi oběma rivalem, MPLA a FNLA. Pravicová UNITA tihla přirozeně více k prozápadní FNLA než k marxisticky orientovanému Lidovému hnutí. Tato situace fakticky trvala až do 25.4.1974, kdy v Portugalsku došlo k protifašistickému převratu a kdy bylo vzato v úvahu právo Angoly na nezávislost. Podmínkou pro mírové řešení angolského problému bylo ukončení bojů s portugalskými vojsky a spolupráce MPLA, FNLA a UNITA. Dne 14.1.1975 byla podepsána dohoda angolských osvobozeneckých organizací a portugalské správy o definitivním vyhlášení nezávislosti Angoly a ustavena prozatímní vláda složená ze zástupců všech tří osvobozeneckých slouček. Protože se však Portugalsko rozhodlo do angolských záležitostí dále podstatněji nezasahovat, zahájily všechny organizace politický boj o získání co největších výhod po vyhlášení nezávislosti. Činnost tzv. "trojhlavé" angolské prozatímní vlády byla obnoveným rozkolem paralysována do té míry, že 14.8.1975 bylo Portugalsko nuceno opět prevzít správu Angoly do svých rukou. Politické střety MPLA na jedné a koalice FNLA-UNITA na druhé straně přerostly v ozbrojená boje, podporované dodávkami zbraní i činností jihoafrických a západoevropských žoldnéřů na straně proimperialistických

a separatistických sil.

Neblahou úlohu sehráli separatisté v bohaté angolské enklávě Cabinda, kde působila tzv. Fronta pro osvobození enklávy Cabinda (Front pour la Libération de l'Enclave de Cabinda, FLEC). FLEC po celou dobu své existence bojovala s ozbrojenými silami MPLA za odtržení Cabindy od Angoly. Na jednání ministerské rady Organizace africké jednoty v Kampale vyhlásil dokonce předseda FLEC Luis Ranque Franque 1.8.1975 "nezávislost" enklávy. Po úspěšném zásahu jednotek MPLA byl tento separatistický pokus zlikvidován a FLEC prakticky přestala existovat. Přesto je známa vlajka, užívaná cabindskou exilovou vládou v Kinshase, kterou tvoří tři pruhy - světlemodrý, žlutý a rudy - a hnědým mezikružím ohrazený žlutý kruh uprostřed listu. Ve středu kruhu je položena na světlezelený rovnostranný trojúhelník bílá hvězda.

Dne 11.11.1975 odešli Portugalci ze země a představitele MPLA vyhlásili Angolakou lidovou republiku. Po dlouhou dobu musely ozbrojené sily ALN bránit její nezávislost proti žoldnéřům a vojákům vzdurové armády FNLA a UNITA, které 11.11.1975 v městě Huambo vyhlásily tzv. Angolskou lidovou a demokratickou republiku, jež však pravděpodobně nezavedla státní vlajku ani jiné státní symboly. Za internacionální pomoci pokrokových sil celého světa se však podařilo MPLA vítězně ukončit svůj boj a uhájit nezávislost i územní celistvost mladé Angolské lidové republiky.

Literatura: O.Tarnovskij: Drapaeux de l'Angola en lutte.
Vexillologia IV (2/10), Paris 1976, s.42 a n.
Flagmaster, č.6, 1971; č. 18, 1976
Flag Bulletin, XIV, č.6, 1975
G.Mattern, 3rd Communication, 1976

Pavel Fojtík - ing. Jaroslav Martykán

VLAJKY SVOBODY

(Závěr)

FRANCOUZSKÉ ANTILY A FRANCOUZSKÁ GUAYANA

Osvobozenecké hnutí ve francouzských državách v Jižní a Střední Americe, kterým se budeme v našem článku zabývat na závěr, vychází z požadavků vnitřní autonomie pro Marti-

KAPVERDSKÉ
OSTROVY

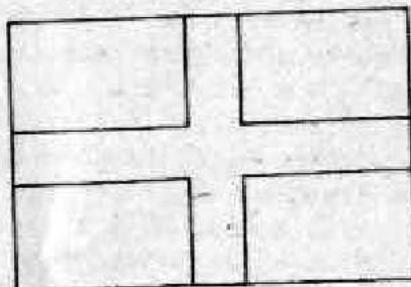
LAOS

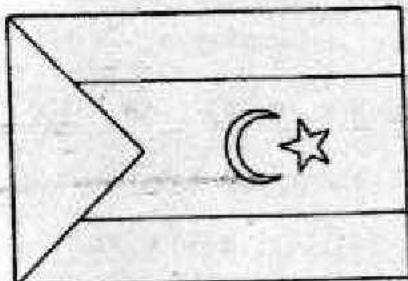
GUINEA-BISSAU

KOMORY (?)

ŘECKO

SAHARA

SEYCHELY

nik, Guadeloupe i Francouzskou Guayanu a pokojné cesty k nezávislosti. Vzhledem k historickým skutečnostem a úskému sepnutí s Francií odmitají národně autonomistická hnutí myšlenku násilného odtržení od metropole.

Typickým představitelem tohoto směru v široké škále národně osvobozenecného hnutí je Martinická pokroková strana (Parti Progressiste Martiniquais, PPM) vládnoucí politická strana na Martiniku. Vznikla r. 1958, kdy ji založil známý martinický spisovatel a poslanec za tento ostrov ve francouzském Národním shromáždění Aimé Césaire, nynější starosta hlavního města Fort-de-France. PPM se opírá o drobnou buržoazii a některé vrstvy inteligence, také o městský proletariát a studentstvo. Těmto silám se podařilo prosadit statut zámořského departamentu, kterým se Martinik stal r. 1946. Ve spolupráci s Martinickou komunistickou stranou chce Pokroková strana dosáhnout vnitřní autonomie a plné kontroly nad ostrovem. Vlajka Martinické pokrokové strany má dva vodorovné pruhy, zelený a černý, s červeným trojúhelníkovým klínem v žerdové části.

Také v Guyani je rozhodující politická síla země, Guayanská socialistická strana (Parti Socialiste Guyanais, PSG) vedoucí složkou široké fronty za autonomii. Strana, vedená známým místním politikem Léopoldem Héderem, byla založena již r. 1956 a vyjadřuje zájmy pokrovkových sil, inteligence a radikálního studentstva. Je hlavní politickou stranou země a má většinu hlasů v místních orgánech. Ve spolupráci s maloburžoazním Svatem guayanského lidu a marxisticky zaměřenou Stranou pracujících Guayanu usiluje o vnitřní autonomii v rámci zachování svazků s Francií. Autonomistické síly francouzské Guayanu vystupují pod vlajkou, která má list rozdělen kosou úhlopříčkou na dva trojúhelníky; žerdový je zelený a vlající černý. Uprostřed je červená pěticípá hvězda.

Rozhodující silou boje proti kapitalistickému vykristování a koloniálnímu útlaku v posledním francouzském zámořském departementu v této oblasti, na Guadeloupu, je Guadeloupská komunistická strana. Díky její politice v poslední době postupuje sjednocovací proces vlasteneckých sil ostrova za dosažení demokratické a lidové autonomie Guadeloupu. Také hlavní politická strana země -

Sjednocená socialistická strana Guadeloupu (Parti Unie Socialiste de Guadeloupe, PUSG) - se spojila r. 1972 s několika dalšími maloburžoazními a rolnickými stranami ve Federaci demokratické a socialistické levice a v součinnosti s komunisty a za podpory velké části inteligence usiluje o vnitřní samosprávu ostrova. Vlajka, pod kterou se sloučily národně osvobozenecí síly země, má pět vodorovných pruhů (zelený, bílý, zelený, bílý a zelený) a červeným trojúhelníkovým klínem v žerdové části; v něm je bílá pěticípá hvězda.

Sjednocovací proces vlasteneckých sil však neprobíhá pouze uvnitř uvedených francouzských držav, má i nadnárodní rozsah. Nehledě na svou maloburžoazní ideologii se hlavní autonomistické strany, které se považují za proletářské a hlásají myšlenky socialismu, namohly zříci boje za spojení všech protikolonialistických sil. V r. 1971 se proto PPM, PSG i PUSG podepsaly pod společnou deklaraci všech autonomistických stran a organizací francouzských zámořských departementů.

Výsledkem integračního procesu osvobozenecích sil ve Střední a Jižní Americe je založení Hnutí za osvobození Antil a Guayanu (Mouvement de la Libération des Antilles et de la Guyane), jehož vlajka je známa od r. 1976. Tvoří ji list šikmo rozdělený na dvě trojúhelníková pole - žerdové je černé a vlající zelené. Vlajka MLAG tak opakuje nejrozšířenější barvy vlajek svých jednotlivých složek.

+ + +

V dnešním čísle Vexilogie ukončujeme přehled vlajek národně osvobozenecích organizací, který si ve svém úvodu kladl za cíl podat souhrnnou informaci o této oblasti vexilogie a o známých vlajkách osvobozenecích stran. K tomuto tématu se shkáme samozřejmě vracet a věříme, že i další naši vexilogové se s námi podělí o informace o všech novinkách v této oblasti našeho společného zájmu.

Literatura:

- Obecné informace: Političeskiye partii, Moskva 1974
Strany mira, Moskva 1973
Ježegodnik bolšoj sovětskoj enciklopedii, Moskva 1975
The Europa Yearbook 1975, sv. II, 1975
O. Hulec: Rhodesie, edice Země světa, Svoboda Praha 1974

Odborné informace:

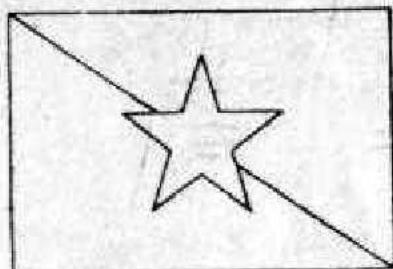
L.Mucha, Vlajky a znaky zemí světa, Praha 1974	
AFAR A ISA	Vexillologia, IV (2/10), 1976
	Flagmaster, č.18, 1976
KANÁRSKÉ OSTROVY	L.Philippe, Les drapeaux des îles Canaries, Vexillologia III (2/7), 1973
	Canary Islands, Flagmaster, č.3, 1971
NAMIBIE	Namibia, The Flag Bulletin, 13,č.5, 1975
SEYCHELY	Nová doba, č.29, 1973
	Flagmaster, č.9, 1973
ZÁPADNÍ SAHARA	Dokument POLISARIO "Le peuple saharoui en lutte", Alger
	Flagmaster, č.18, 1976
	Vexillologia, IV (2/10), 1976
	Život, č.47, 1975
ZIMBABWE	Flagmaster, č.5, 1972; č.2, 1971; č.16, 1974
OMÁN	L.Mucha, Maskat a Omán, Lidé a země, č.6, 1975
	The Flag Bulletin, 2,č.4, 1963; 14,č.2
PALESTINA	W.Smith, Flags of forgotten people,
	Flagmaster, č.13, 1974
NIZOZEMSKÉ ANTILY	Aruba heeft vlag en volkslied, Vexilla Nostra, č. 82, 1976
	The Flag Bulletin News III, č.5-6, 1971
FRANCOUZSKÉ ANTILY A FRANCOUZSKÁ GUAYANA	The Flag Bulletin News III, č.1, 1970
	Vexilla Nostra, č.81, 1976

(V obrazové příloze k poslední části článku Vlajky svobody otiskujeme i vlajku FNLS popsanou ve Vexilogii č.18, na s. 229)

NOVÉ VLAJKY

ŘECKO

V roce 1975 se změnil nejen státní znak (viz Vexilogie č. 18, s.240), ale i státní vlajka. Tou se opět stala tradiční řecká národní vlajka: nebesky modrý list s bílým středovým křížem. Zavedl ji zákon ze 7.6.1975 a zákon ze 13.8. téhož roku stanovil její přesné rozměry; poměr šířky k délce je 2:3, šířka ramene kříže je rovna pětině

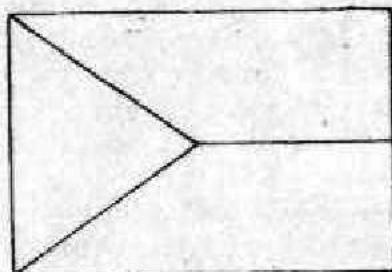
PSC

Republique

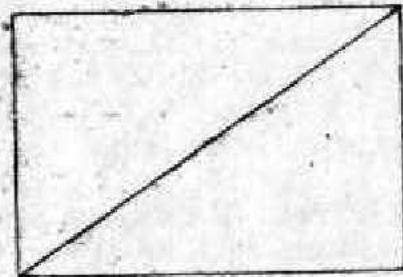
PSC

Republique

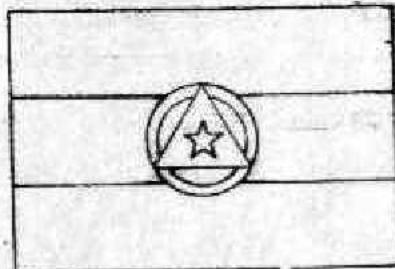
PPR

Republique

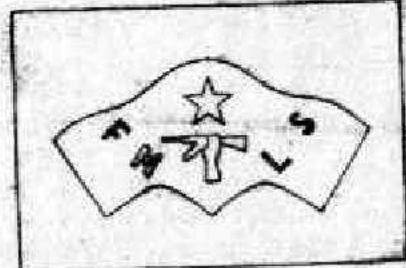
PLC

M. F. - o - G.

PLC

Congo

PLC

Rep. Congo

šířky listu. Předchozí státní vlajka (pět modrých a čtyři bílé vodorovné pruhy, v modrém karé bílý středový kříž), která byla přijata v r. 1970, se užívá jen jako námořní vlajka. (FB XV:1) Nová státní vlajka vlála např. při zahajovacím ceremoniálu na letních olympijských hrách v Montrealu, jak nás upozornili někteří naši členové.

abr

SAHARA

Dne 27.2.1976 vyhlásila osvobozeneská fronta POLISARIO v tehdejší Západní Sahare nezávislou Saharskou arabskou demokratickou republiku. Původně jsme předpokládali, že vlajkou nového státu se stala dosavadní vlajka POLISARIO (Vexilologie č.18, s.228), novější informace však nasvědčují tomu, že státní vlajka SADR by měla mít poněkud jinou podobu. Tvoří ji tři horizontální pruhy - černý, bílý a zelený - v poměru 1:2:1, červený trojúhelník u řeřidi sahající asi do 1/3 délky vlajky a uprostřed bílého pruhu červený půlměsíc a hvězda (V.G.Malyj je podle alžírských novin El Moudjahid označuje jako zelený!). Červená barva představuje krev, prolitou v boji za nezávislost, bílá svobodu a zelená pokrok. Černá barva symbolizuje koloniální minulost země, zatímco muslimskou víru obyvatel připomínají hvězda a půlměsíc. (FB XV:1) Proporce vlajkového listu kolisají od 1:1 až k 1:2, přičemž nejběžnější je poměr 2:3. Některé prameny uvádějí, že u vlajek s poměrem pruhů 1:2:1 se červený klin omezuje na bílý pruh, resp. jako státní vlajku označují variantu se stejně širokými pruhy.

bm, jm

NOVÉ STÁTNÍ ZNAKY

GUINEA - BISSAU

Ve Vexilologii č.18, s.239, jsme otiskli znak Guineje-Bissau. Poštovní známky tohoto státu, vydané v září 1976 (jsou otištěny ve Filatelii 15, 1976 - č.obr. 75-77), však vyobrazují státní znak v poněkud jiné úpravě. Věnec palmových listů, obklopující černou pěticípou hvězdu ve středu znaku, je dole spojen lasturou, nad níž vybíhá stuha s textem UNIDADE, LUTA, PROGRESSO. Symbolika státního znaku Guineje-Bissau uvedená v 18. čísle zpravodaje se však nemění.

lm

KAPVERDSKÉ OSTROVY

V.A.Sokolov nám poskytl kresbu státního znaku Kapverdské republiky. Stejně jako na státní vlajce (Vexilologie č.16, s.188) se v něm objevuje věnec z kukuřičných listů a palic, dole zakončený mořskou lasturou. Uvnitř věnce je otevřená kniha, ozubené kolo a pěticípá hvězda. Přes kruh je položena motyka. Kruh je lemován mezikružím s opisem UNIDADE - TRABALHO - PROGRESSO (Jednota, práce, pokrok).

abr

KOMORY

Možnou podobu státního znaku Komorského státu uvádíme v obrazové příloze.

(GM)

KAMBODŽA

Státní znak Kambodže (viz Vexilologie č.19, s.253) má v oválném poli vyobrazení krajiny se zavlažovací soustavou (symbol moderního zemědělství). Zdivo přehradní hráze je šedé, voda je modrá, stěny kanálu a hrázky mezi poli jsou hnědé, polička mají zelenou barvu. Továrna na horizontu (symbol průmyslu) je černá, kouř vycházející z jejich komínů je modrý. Tento obraz je lemován věncem žlutých rýžových klasů se zelenými listy. Stuha, která je spojuje, je červená, text na ní (Kamputia pratiadhipadej) je žlutý. Zkrácená stébla klasů pod stuhou jsou rovněž žlutá.

A.A.Ušačov

LAOS

Státní znak laoské lidově demokratické republiky představuje kresbu laoské krajiny v přirozených barvách, nesoucí symboly hospodářských odvětví zemědělství (zelena rýžová pole), těžby dřeva (místní dřeviny; koruny stromů v různých odstínech zelené, kmeny hnědooranžové), těžby surovin (šedé rypadlo), dopravy (šedá silnice s bílou přerušovanou čárou), energetiky (světle šedá přehrada s hydroelektrárnou; voda modrá s bílými vlnami těsně u přehrady) a průmyslu (kovově šedé ozubené kolo se 7 viditelnými zuby). Střední část kola překrývá modré kruhové pole se žlutooranžovým vycházejícím sluncem s bílými paprsky. V horní části znaku je zkřížený

srp a kladivo (hnědá rukojeť a šedé kovové části). Nad tímto symbolem je umístěna žlutá pěticípá hvězda s vystínanými, plasticky se jevícimi cípy.

Celá kompozice znaku je ve věnci zlatožlutých rýžových klasů, zavinutém do několikrát přeložené červené stuhy. Na stuze jsou bílé nápis "Sátháranarat pasáthipataj pasáson láu" (laoská lidově demokratická republika) uprostřed a "santipháp - ekkarát - pasáthipataj" (mír - nezávislost - demokracie) na levé, resp. "ekkapháp - wathanátháwon" (jednota - blahobyt) na pravé stuze. Nápis na krajních stuhách připomínají zásady současné etapy laoské revoluce.

jm, pf

SEYCHELY

Na štítu je vyobrazena ostrovní scenérie v přirozených barvách. Vpředu na trávníku je želva obrovská (*Testudo gigantea*), která žije pouze zde, za ní je palma seychelská (*Lodoicea seychellarum* Lab.), roste už dnes na dvou ze seychelských ostrovů a dosahující až 22 m výšky. V pozadí jsou hornaté ostrovy, na moři pluje dvojetžník s plnými plachtami. Nosiči štítu jsou dvě ryby rodu *Histiophorus*. Nad štítem je helm a bílo-modro-červenou točenicí, nad ní dvě modré a jedna bílá vlna a tropický pták *Phaeton lepturus lepturus*. Na stuze pod štítem je moto FINIS CORONAT OPUS (Konec korunuje dílo), které stejně jako obraz štítu navazuje na dřívější badge. (FB XV:4)

lm, pp

KLUBOVNÍ VLAJKA

Všem členům, kteří projevili zájem o klubovní vlajku anebo se k jejímu odběru ještě přihlásí, zašleme začátkem r. 1977 složenky k úhradě výloh. Po zaplacení budou vlajky expedovány. Každý zájemce si může objednat i více exemplářů.

VEXILOLOGIE - zpravodaj Vexilologického klubu při Obvodním kulturním domě v Praze 3, Kalininova tř. 20, 130 00 Praha 3. Vychází neperiodicky a je určen pouze členům klubu. Toto číslo připravili ing. J. Martykán, dr. L. Mucha a ing. Al. Brožek. Výtvarně spolupracoval ing. M. Kroupa.